

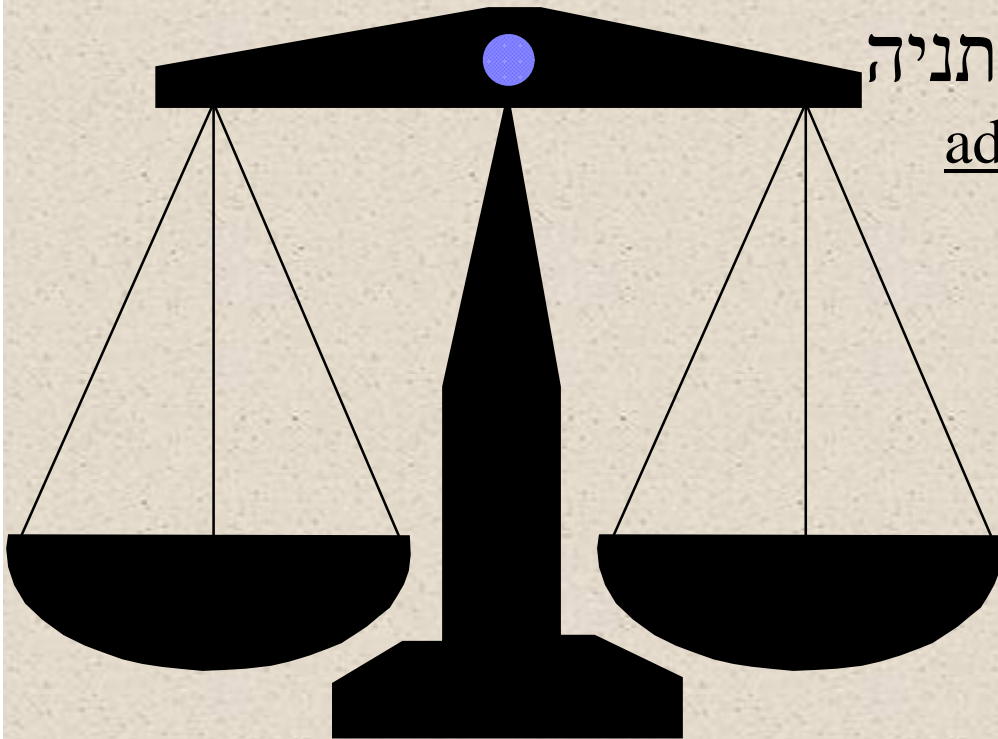
הכרת המשפט הישראלי

עדי ניב-יגודה, עו"ד ומגשר

בית הספר למשפטים

המכללה האקדמית נתניה

adi@med-rights.com

מטרת שבוע ההיכרות

- לסייע להשתלב באופן מהיר וחלק בלימודים
- לערוך הכרות עם עולם המשפט הישראלי
- לערוך היכרות עם המכללה ובית הספר
- לערוך היכרות עם דרך החשיבה המשפטית

דרישות הקורס

- נוכחות **חובה !!!**
- ביצוע המטלות שיינתנו.
- קבלת ציון עובר בבחנים.
- עמידה במבדקים שיערכו על מאגרי המידע השונים.

רכיבי ציון הקורס

- נוכחות – 25%
- בחנים במהלך סמסטר א' – 60%
- ביצוע מטלות אוריינטציה + עבודה – 15%

שיטות לימוד

- לסכם את ההרצאות
- רכישת כרטיס צילום
- הורדת מצגות וחומרי עזר מאתר הקורס – הכרת המשפט הישראלי. (דרך הלמידה מרחוק באתר המכללה)

מהו משפט

- מערכת של כללים שבאה להבטיח סדר חברתי
- מערכת כללים המסדירה תחומי חיים שונים באמצעות קביעה של זכויות וחובות
- מערכת כללים מחייבים כיוון שנוצרים ע"י רשויות המדינה

הפרדת רשויות בישראל

- רשות מחוקקת – כנסת- חקיקת חוקים
- רשות שופטת- בתי משפט- פרשנות חוקים
- רשות מבצעת- ממשלה- ביצוע חוקים (התקנת תקנות)

הרשות המחוקקת - הכנסת

- מחוקקת חוקים
- נבחרת ע"י אזרחי המדינה
- דרכי פעולתה מוסדרים בחוק

הרשות השופטת - בית המשפט

• הכרעה בסכסוכים בין:

(1) אזרח למדינה- משפט ציבורי (פלילי)

(2) אזרח לאזרח- משפט אזרחי (נזיקין, חוזים)

(3) גופים כלכליים- משפט מסחרי (חברות)

ההכרעה בסכסוכים באמצעות פרשנות החוק הרלבנטי

דוגמא

- חוק הפיצויים לנפגעי תאונת דרכים קובע כי תאונת דרכים = מאורע שבו נפגע אדם עקב שימוש ברכב מנועי למטרות תחבורה.
- האם אדם שנפגע ממלגזה בשטח מפעל נפגע בתאונת דרכים?
- האם מלגזה הינה כלי רכב?

הרשות המבצעת - הממשלה

* ביצוע חוקים והמדיניות שנקבעה בהם

* התקנת תקנות המסדירות באופן פרטני תחום מסוים

* אכיפת החוק (משטרה ופרקליטות)

ביקורת שמפעילה הרשות השופטת (1)

• הרשות השופטת מבקרת את המתוקנת:

(1) הגשת עתירות לבג"ץ נגד החלטות הכנסת

(2) פסילת חוקים באמצעות חוקי היסוד

(3) חקיקה שיפוטית - מתן החלטה עקרונית שיש

להשפעה לא רק על הסכסוך הספציפי אלא

מסדירה בעיה משפטית באופן כללי (בהעדר חוק)

ביקורת שמפעילה הרשות השופטת (2)

- הרשות השופטת מבקרת את הרשות המבצעת:

(1) עתירות לבג"צ נגד החלטות הרשות

(2) החלטות באמצעות תביעות אזרחיות (ביקורת על שיקול הדעת של הרשות המבצעת)

ביקורת שמפעילה הרשות המחוקקת (1)

הרשות המחוקקת מבקרת את הרשות **המבצעת**:

- העברת תקציב המדינה באמצעות חקיקת חוק שנתי
- קבלת דיווח משרים ופקידים בכירים בועדות הכנסת
- קבלת דיווח ממבקר המדינה המדווח לכנסת

ביקורת שמפעילה הרשות המחוקקת (2)

הכנסת מבקרת את הרשות **השופטת**:

- חקיקת חוקים בנוגע לסמכויות בתי המשפט
- חקיקת חוקים המקימים בתי משפט
- חקיקת חוקים הקובעים את דרך בחירת שופטים

ביקורת שמפעילה הרשות המבצעת (1)

הרשות המבצעת מבקרת את **המחוקקת**:

- העמדה לדין של חברי כנסת
- מתן יעוץ משפטי בחקיקה
- קביעת סדר עדיפויות באכיפה

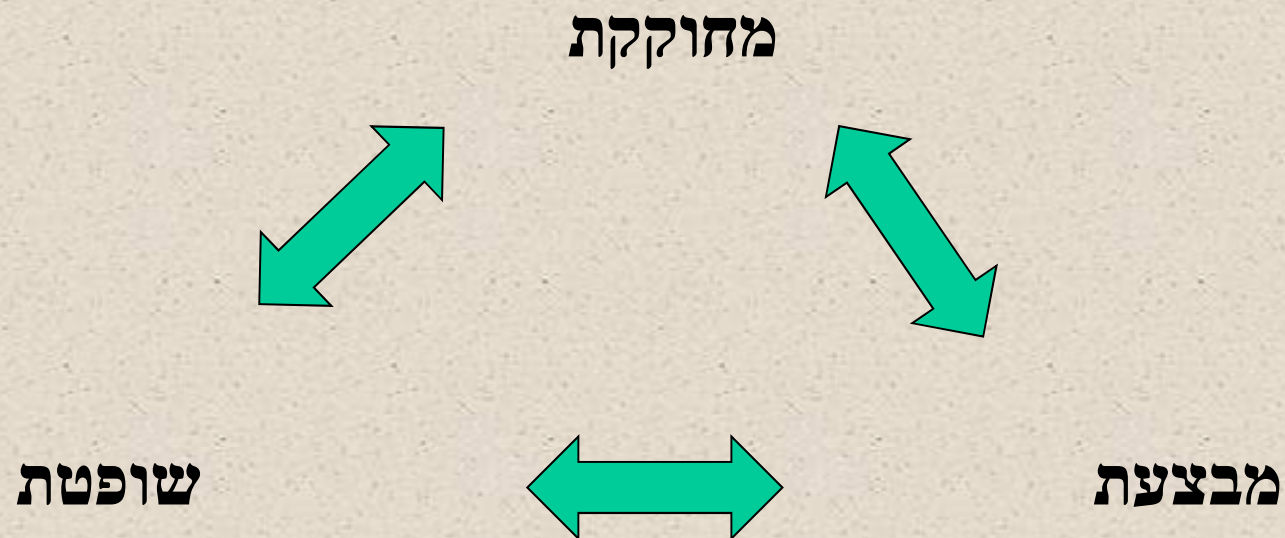
ביקורת שמפעילה הרשות המבצעת (2)

הרשות המבצעת מבקרת את הרשות **השופטת**:

- קביעת סמכויות מנהליות של השופטים
- העמדה לדין של שופטים

איזונים ובלמים

אין רשות שיש לה כוח בלעדי.
כל רשות מבקרת את שתי הרשויות האחרות.

שאלות???